



Pluim voor Pluryn

Maandag 11 mei gingen enkele bewoners van Pluryn onder leiding van Ronald Kuijpers op pad om de historische panelen in Groesbeek een grondige schoonmaakbeurt te geven. En dat was hard nodig, want bij sommige panelen zat het groen er flink op. Ongetwijfeld zal de groep na afloop een moe, maar voldaan gevoel hebben gehad. Dankzij de inspanningen van de mensen van Pluryn staan de borden er voor de komende periode weer netjes bij. Namens de Stichting Groesbeek Airborne Vrienden: hartelijk bedankt voor jullie inzet!

Herdenken, herinneren en vieren

Drie werkwoorden die voor eenieder een eigen invulling en beleving hebben. Vooral begin mei zullen veel mensen zich bezighouden met één of meerdere facetten van de Tweede Wereldoorlog. Voor oudere mensen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt zal mogelijk herinneren op de voorgrond staan. Voor veel mensen zal de dodenherdenking op 4 mei, lokaal of nationaal, alle aandacht krijgen. Gelukkig zien we evenwel dat ook kinderen en jongeren bij het herdenken betrokken worden middels bloemlegging, teksten en gedichten voorlezen. Tijdens herdenkingen wordt er vaak verteld over de overeenkomsten tussen de Tweede Wereldoorlog en de huidige oorlogsconflictgebieden. Herdenken is dan niet alleen terugblikken, maar ook waarschuwen: “Dit nooit meer”.

In de gemeente Berg en Dal zijn op 4 mei diverse herdenkingen geweest waarbij kinderen en jongeren een bijdrage geleverd hebben. Ook de jongerenafdeling van de Groesbeek Airborne Vrienden was vertegenwoordigd bij een van deze herdenkingen. Daarnaast werd op 10 mei een nieuw gedenkteken onthuld aan de Gooiseweg in Groesbeek. Het betreft een gedenkteken ter nagedachtenis aan het verzet en de lokale Groesbekers die een bijzondere rol vervulden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het initiatief, het onderzoek en de realisering was volledig in handen van de jongerenafdeling van de Groesbeek Airborne Vrienden. Op deze manier worden doelstellingen van de Groesbeek Airborne Vrienden gerealiseerd.

“Opdat wij niet vergeten.”

Herman Wijnhoven
voorzitter Groesbeek Airborne Vrienden



Herdenking Veritable

Op zondag 8 februari was de jaarlijkse herdenking van Operatie Veritable. Deze keer niet op de Canadese Oorlogsbegraafplaats, maar bij de Zuidmolen in Groesbeek. De molen werd door de Geallieerden in de winter van '44-'45 gebruikt als observatiepost en overleefde wonder boven wonder het oorlogsgeweld.



De molen met draaiende wieken en wapperende vlaggen vormde een mooie achtergrond voor de herdenkingsceremonie.

Ondanks het frisse, mistige weer was er een mooie opkomst. Tijdens de ceremonie werden vier persoonlijke verhalen verteld van soldaten die zowel de voorbereidingen als uitvoering van operatie Veritable hebben meegemaakt. Zowel van Britse en Canadese, als van Duitse zijde. Kim Taylor-Galway, de kleindochter van veteraan

George Blackburn, sprak de aanwezigen toe in een mooie videoboodschap. Siem van Doorn droeg een gedicht voor en het koor Nèj Hèjs uit Heijen zong tussen de verhalen door enkele liederen.

De bovengenoemde veteraan George Blackburn was van het Canadese legeronderdeel dat van 12 januari tot 8 februari 1945 de molen als observatiepost gebruikte. In 2005 bracht hij twee plaquettes mee die tegen de muur naast de toegangspoort van de molen werden geplaatst. Op 7 mei van dat jaar werden de plaquettes onthuld door George Blackburn en molenaar Jan Jochijms. Door de jarenlange blootstelling aan de elementen, waren de plaquettes aan vervanging toe. Tijdens de ceremonie verrichten de Canadese ambassadeur Hugh Adsett en burgemeester Mark Slinkman van de gemeente Berg en Dal de onthulling van de nieuwe plaquettes.

Na de ceremonie stond in het Spellencafé 'Het vrolijke bordje' in de Dorpsstraat koffie en thee en speciaal voor deze gelegenheid gemaakt Molenbrood door Hans de Èchte Bakker klaar. De herdenking is ook terug te zien op [YouTube](#). Met dank hiervoor aan Jacqueline en Chris Bouwhuisen.



Burgemeester Mark Slinkman van de gemeente Berg en Dal (links) en de Canadese ambassadeur Hugh Adsett (rechts) onthulden de nieuwe plaquettes bij de Zuidmolen.

De tekst op de plaquette bij de Zuidmolen:

“In de kap van deze molen werd in 1945 het voorjaarsoffensief voorbereid. Onder opperbevel van de Canadese generaal Harry Crerar veroverden 400.000 Britse en Canadese militairen het Rijnland tot aan Wesel. Daarmee maakten zij de weg vrij voor de onstuitbare Geallieerde Legers om de Rijn over te steken en de oorlog tot een einde te brengen. Op 21 januari klommen de korpscommandanten luitenant-generaal Simonds (2de Canadese Korps) en luitenant-generaal Horrocks (30ste Britse Korps) als eersten naar de kap van de molen. Eenmaal boven vergeleken zij hun kaarten met het omliggende

terrein en stelden zij de taken vast voor de divisies. Daarna kwamen tientallen officieren, van divisiecommandanten tot peloton leiders, naar de molen om de grondsituatie te bestuderen waar vandaan op de 8ste februari 1945 de aanval zou starten, onder het hevigste spervuur van de Tweede Wereldoorlog. De cruciale rol van deze molen, als de primaire observatiepost voor de artillerie in het vooruitgeschoven gebied achter Nijmegen, is vereeuwigd in het boek *The Guns of Victory* geschreven door George G. Blackburn, die als artilleriesverkenner een groot deel van de winter van 1944-45 doorbracht in haar kap.”

Maatje groter

Formaat voor in de mast

Eind vorig jaar was onze tweede voorraad gevelvlaggen uitverkocht. Inmiddels is de voorraad weer aangevuld. Op veler verzoek deze keer ook met een groter formaat voor aan de mast: 150 bij 225 centimeter.

De volgende vlaggen zijn nu (weer) verkrijgbaar:

- | | | |
|---------------------|--------------|---------|
| - Voertuigvlaggetje | 30 x 45 cm | € 15,00 |
| - Gevelvlag | 100 x 150 cm | € 17,50 |
| - Mastvlag | 150 x 225 cm | € 42,50 |

De vlaggen zijn te koop in de museumshop van het [Vrijheidsmuseum](#) (Wylterbaan 4 in Groesbeek) en de shop van het [Infocentrum WO2](#) (Ridderstraat 27 in Nijmegen, nabij Kelfkensbos). Let op: de mastvlag (150x225 cm) is niet verkrijgbaar bij het Infocentrum WO2.

De vlaggen zijn ook online te bestellen via [onze website](#). Daar komen dan nog verzendkosten bij. Deze kosten zijn afhankelijk van de grootte van de bestelling.

Extra large

Voor de echt grote masten is er een vlag van 200 bij 300 centimeter. Interesse? Stuur ons een e-mail, dan kunnen we kijken naar de mogelijkheden.

Banieren in Nijmegen?

Mogelijk komt de vlag ook in banier-vorm in Nijmegen te hangen. Hiervoor hebben een aangepast ontwerp voor gemaakt, passend bij het formaat van de banieren die 1 bij 3 meter zijn. Het zou mooi zijn als dit lukt.



Zien we in september deze banieren als je Nijmegen binnenkomt?

Onthulling plaquette Groesbeeks verzet

Een jaar of twee geleden tijdens een groepswandeling onder leiding van Theo Giesbers, hoorden Siem van der Kolk en Brian Reindersma van de jongerenafdeling Groesbeek Airborne Vrienden enkele verhalen over het verzet in Groesbeek. Over het illegaal drukken van voedselbonnen en persoonsbewijzen en het smokkelen daarvan, het onderdak bieden aan Joodse vluchtelingen en arbeiders die niet voor de Duitsers wilden werken. Bijzondere lokale verhalen die tot de verbeelding spraken en hen niet meer los lieten. Er moest een monument voor het verzet komen aldus, Siem en Brian.

Zoals het vaak gaat, niet alle ideeën kunnen meteen worden uitgevoerd. Soms is er een goede aanleiding nodig. Die diende zich kort geleden aan, toen bleek dat het verzet in Groesbeek al vanaf het voorjaar van 1941 georganiseerd werd; dit jaar 85 jaar geleden. Als locatie voor het

gedenkteken is gekozen voor de grote zwerfkei in het klein plantsoen aan de Gooiseweg, schuin tegenover de Zuidmolen. Niet op de laatste plaats vanwege de rol van de molenaar Jan Jochijms en diens molen in het verzet tijdens de bezetting.

Op zondag 10 mei werd de plaquette tijdens een kort programma onthuld. De onthulling vond plaats in het bijzijn van ongeveer 30 gasten en belangstellenden. Gerda Gosselink-Melchers en haar zus Jeanne Melchers, nazaten van verzetsvoorman Anton Melchers, deden samen met Siem van der Kolk en Brian Reindersma de onthulling.



V.l.n.r. Brian Reindersma, Gerda Gosselink-Melchers, Jeanne Melchers en Siem van der Kolk onthullen de plaquette.

Het verzet in Groesbeek 1941-1944

In het voorjaar van 1941 kreeg het verzet in Groesbeek serieus gestalte. Onder de toegewijde leiding van Frans van Bernebeek (drukker), Jan Jochijms (molenaar), Anton Melchers (hoofd douane en gekozen voorman), Paul van Wayenburg (huisarts) en Bernard Wolbert (veearts), en met de onmisbare steun van vele Groesbekers, werd het verzet opgebouwd en zorgvuldig in stand gehouden.

Dankzij hun moed en die van vele anderen bleef Groesbeek gedurende de bezettingstijd gevrijwaard van ernstige Duitse represailles. Moge de inzet van hen allen blijvend worden herdacht.



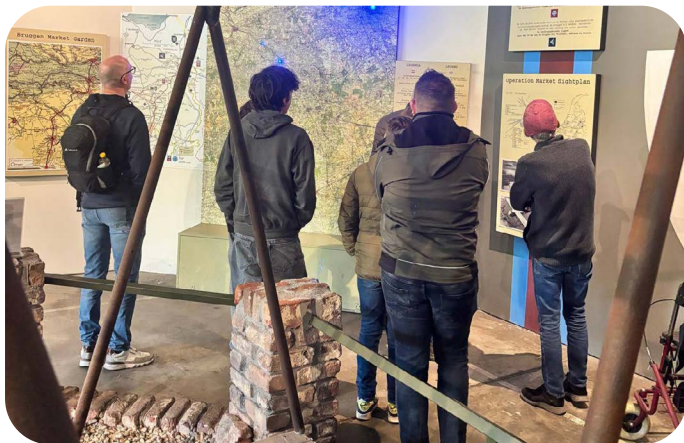
Groesbeek Airborne Vrienden
10 mei 2026

De plaquette zoals deze zondag 10 mei is onthuld.

De bloem op de plaquette is een witte anjer, dat het symbool was van verzet. De oorsprong hiervan is Anjerdag, 29 juni 1940. Op deze dag, de verjaardag van prins Bernhard, demonstreerden veel Nederlanders voor het eerst openlijk tegen de Duitse bezetting. Veel demonstranten droegen een witte anjer. De Anjer verwees direct naar de jarige prins Bernhard. Die had de bloem in zijn studententijd namelijk 'geadopteerd'. Een witte anjer werd daardoor het symbool van verzet.

Op bezoek bij de ‘onderburen’

Zaterdag 18 april reisden de Groesbeek Airborne Vrienden, maar vooral de jongerenafdeling, voor een educatief uitje af naar het gebied waar de ‘zusterdivisie’ van de 82nd Airborne actief was tijdens Market Garden. Namelijk het gebied van de 101st Airborne rondom Eindhoven.



In het museum ‘Bevrijdende Vleugels’ licht Albert Lamberts de acties van de 101st Airborne Division toe.

Het begon met een bezoek aan het museum Bevrijdende Vleugels in Best. Daar werden we opgewacht door gids Albert Lamberts. Albert nam ons mee door het museum en stond uitgebreid stil bij het deel over de 101st Airborne Division tijdens Market Garden. De hal met de C-47 en twee nagebouwde gliders was indrukwekkend. Hierna gingen we op weg naar de Sint Antoniusmolen in Eerde. Daar werden we hartelijk ontvangen door Elize en Erwin Janssen van de [Stichting Eerdse Molen](#), die ons trakteerden op heerlijke kaneelcake met appel. Na een gezellige lunch in de voormalige opslagruimte van de molen deed Erwin zijn verhaal over de acties van 501st Parachute Infantry Regiment en de Britten die hen kwamen ondersteunen. De strijd om en rondom de molen gedurende de eerste dagen van Market Garden was heftig. Bovenin de molen,

maar ook aan de buitenkant, zijn nog sporen van de strijd zichtbaar. In het Geronimo museum in de molen, dat vol achtergebleven lokale spullen ligt, hoorden we bijzondere en vooral persoonlijke verhalen die diepe indruk op ons maakten.



Erwin Janssen vertelt boeiend over de gebertenissen rondom de molen in Eerde.

De tijd was te kort (en de weersvoorspellingen te slecht) om een ‘fieldtrip’ te maken naar de stuifzandduinen nabij Eerde, waar op 24 september ‘the battle of the sand dunes’ plaatsvondt. Amerikaanse parachutisten van de 101st Airborne Divisie (501st PIR) vochten toen hevige gevechten uit met Duitse troepen die zich hadden verzameld in de zandduinen ten westen van Eerde met als doel ‘Hell’s Highway’ (de corridor) te blokkeren. We hebben dus een excuus om nog een keer terug te komen.



Erwin en Elize Janssen ontvangen een bedankje voor hun Brabantse gastvrijheid.

Twee minuten stil

Zoals elk jaar organiseerde de gemeente Berg en Dal de dodenherdenking in Groesbeek. Vanwege het voorspelde slechte weer was de herdenkingsplechtigheid op het laatste moment verplaatst naar de Cosmas en Damianuskerk in Groesbeek, voorafgegaan door een korte en natte stille tocht vanuit het gemeentehuis. Namens de Groesbeek Airborne Vrienden legde Siem van Doorn en Lars van Gelder een krans.



Lars van Gelder en Siem van Doorn van de jongerenafdeling legden namens de Groesbeek Airborne Vrienden een krans tijdens de herdenkingsplechtigheid.

Vrijheidsmaaltijd

Op dinsdag 5 mei organiseerden de Groesbeek Airborne Vrienden en de Bibliotheek Gelderland-Zuid een Vrijheidslunch als onderdeel van het landelijke project Vrijheidsmaaltijd. De lunch stond in het teken van ontmoeting, herdenking en het vieren van vrijheid. Op camping Klein Amerika schoven 30 mensen hiervoor aan tafel. Na ontvangst met koffie en thee, vertelde Theo Giesbers een aantal lokale oorlogsverhalen.



Theo Giesbers deelt enkele Groesbeekse oorlogsverhalen met de deelnemers van de Vrijheidsmaaltijd.

De daaropvolgende lunch was een soep naar het recept van Janny van de Heijden, bekend als kookboekenauteur en geliefd als jurylid van Heel Holland Bakt. Dit soeprecept heeft zij speciaal voor deze dag gemaakt. Het delen van een maaltijd symboliseert niet alleen samenhang, maar nodigt ook uit tot het uitwisselen van perspectieven en ervaringen. Het programma werd afgesloten met een mooie rondrit in militaire voertuigen langs bijzondere locaties.



Tonnie van Doorn legt tijdens de rondrit uit welke gevechten in Groesbeek plaats hebben gevonden.



Herinneringstoerisme

Het verhaal van de oorlog doorgeven kan op verschillende manieren. Via toerisme is er daar een van. De toerist weet Groesbeek en haar groene omgeving namelijk al vaak te vinden, maar de combinatie met de lokale geschiedenis van de oorlog kan een mooie extra stimulans zijn om deze regio te bezoeken. Groesbeek is namelijk ook historie. Daarom zijn het Vrijheidsmuseum, Escape Groesbeek, Grateful Generations Tours, Vereniging Behoud Dorpsgezichten en de Groesbeek Airborne Vrienden samen opgetrokken voor de lancering van het ‘[Herinneringsplatform Groesbeek - Berg en Dal](#)’. Het platform wordt geleid door Erik de Gans van Stichting Toerisme en Recreatie (STER) Berg en Dal en heeft als doel om te laten zien op welke verschillende manieren je de historie kan beleven en een bezoek aan Groesbeek daarvoor de moeite waard is. Het platform is nog in ontwikkeling. De insteek is het

aanbod verder te vergroten, waar mogelijk samen met nog andere organisaties.



Vanuit dit platform stonden we als collectief begin maart ook op LRE EXPO in Arnhem. De LRE EXPO was onderdeel van het 3-daagse Liberation Route Europe Forum, waar de focus lag op de overlap tussen herdenken en toerisme. Diverse organisaties en samenwerkingsverbanden deelden hier met elkaar hoe zij invulling geven aan dit thema.

In the picture...

Gerrie Franken, Airborne Vriend van het eerste uur, stond afgelopen maand even ‘in the picture’ in het periodieke tijdschrift van Stichting Triskontakten. Triskontakten richt zich speciaal op oud-militairen uit Suriname. Niet dat Gerrie speciaal tot deze doelgroep behoort: het artikeltje was bedoeld om aandacht te geven aan Gerrie’s uitgebreide onderzoek naar verschillende aspecten van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, dat hij al decennia verricht. Zo was Gerrie lid van de Historische commissie van het Bevrijdingsmuseum in Groesbeek en steekt hij veel tijd in het samenstellen van de Roll of Honor’s van de tijdelijke Amerikaanse begraafplaatsen in Europa. Via deze weg

maakt weer een breder publiek kennis met de inspanningen die onze ‘vrienden’ verrichten om de geschiedenis tastbaar te maken.



Tribute of Triangle update

In de nieuwsbrief van april 2025 vertelden we al over het initiatief 'Triangle of Tribute', een samenwerking van de Groesbeek Airborne Vrienden met het museum 'Remember September 1944' uit Mook en de stichting 'In Memory of Market Garden'. Omdat Operatie Market Garden dit jaar 82 jaar geleden is, willen we de acties van de 82nd Airborne Division op een speciale manier markeren: door 82 gesneuvelde militairen te herdenken met net zoveel kleine, driehoekvormige monumenten, die straks te zien zijn op de plekken waar ze destijds gesneuveld zijn.

De driehoekige vorm is niet alleen symbolisch voor de geografische regio van Grave-Groesbeek-Nijmegen, waar de 82nd Airborne Division actief was, maar is ook geïnspireerd op een onderdeel van een zweefvliegtuig (glider) dat destijds werd gebruikt bij de landingen. Op het driehoekige plaatje (zie afbeelding voor het concept ontwerp) staat de naam, het legeronderdeel en de sterfdatum van de gesneuvelde militair vermeld.

Door de werkgroep is een lijst met potentiële locaties samengesteld en de volgende stap zal zijn om na te gaan waar de plaatsing van het gedenkteken mogelijk is in de directe nabijheid. Op de website www.triangleoftribute.com zal straks een totaaloverzicht van alle locaties en namen te vinden zijn. De website is nu nog in de maak.

We proberen contact te leggen met familieleden en nabestaanden van de gesneuvelde soldaten,



Ontwerp voor de metalen herdenkingsplaatjes voor het project 'Tribute of Triangle'.

onder meer via een artikel in het Amerikaanse magazine Paraglide. Dit blad richt zich op de Airborne troepen en wordt vaak gelezen door families van veteranen. We hopen natuurlijk dat nabestaanden aanwezig kunnen zijn bij de 'onthulling' van dit bijzondere monument. Er moet nog aardig wat werk verricht worden, maar het vordert gestaag.

De regionale omroep RN7 besteedde onlangs aandacht aan dit project. De videoreportage is via [Youtube](https://www.youtube.com/watch?v=...) terug te zien. Ook bij Omroep Gelderland wordt gewerkt aan een reportage, die nog uitgezonden moet worden.



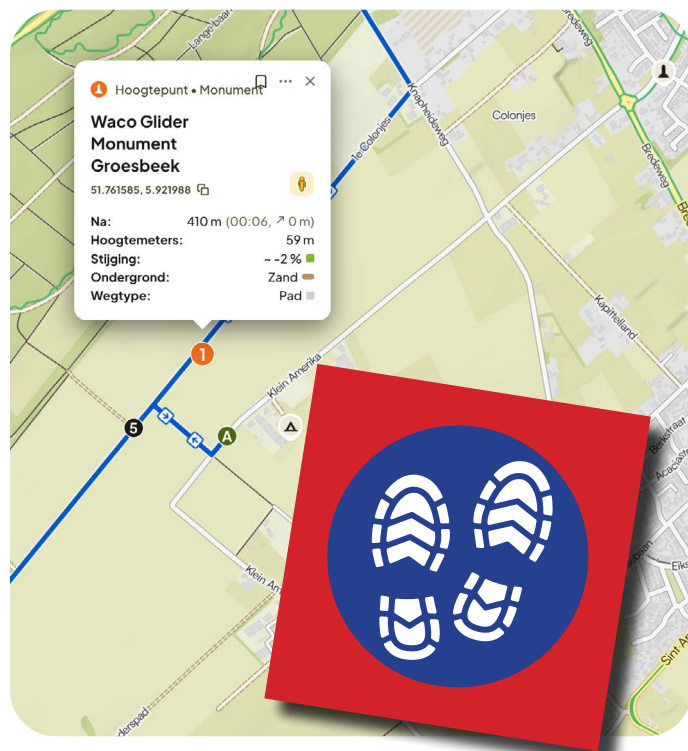
Wandel mee met 'In the footsteps'

Zoals we in de vorige nieuwsbrief al aankondigde, is de jaarlijkse 'In the footsteps of the 82nd Airborne Division' wandeling in de Ardennen helaas opgehouden te bestaan. Voor ons de aanleiding om het stokje min of meer over te nemen en speciaal voor dit jaar een Market Garden editie te organiseren op zaterdag 19 september. Dit alles met de zege van Emile Lacroix, de oorspronkelijke initiatiefnemer van de 'In the footsteps...' in België.

Een en ander moet nog verder afgestemd worden, maar het plan is te starten vanaf Klein-Amerika. Daar bevindt zich van 17 tot 20 september dan ook het re-enactment Basecamp 'Little America'. Van daar volgt de wandelaar een route van ongeveer 16 kilometer 'in de voetsporen' van de 82nd Airborne Division, langs plekken met een geschiedenis. Details, zoals bijvoorbeeld inschrijfkosten, volgen later, maar de datum kan

alvast in de agenda. Voor de fanatieke wandelaar is bovendien de mogelijkheid er een tweedaagse van te maken: op zondag 20 september start in Groesbeek ook de [Euregio Vrijheidswandeling](#).

Samen met de Stichting Wandelen in Vrijheid, die de vrijheidswandeling organiseert, verkennen we de mogelijkheid van een passe-partout voor beide wandeltochten, tegen een gereduceerd tarief.



Regioplatform

Op 10 april was er bij De Wolfsberg in Groesbeek weer een bijeenkomst van het 82nd Airborne regioplatform. Zoals praktisch elk jaar nodigen we dan de diverse organisaties, die in regio actief zijn rondom de herdenkingen, uit om de verschillende activiteiten die iedereen organiseert zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. De opkomst was goed en het belooft in september weer een mooie herdenkingsweek te worden. Met 82 jaar vrijheid is dat numeriek gezien een bijzondere editie voor de 82ste

Airborne Divisie. Het voorlopige programma vind je op pagina 11 van deze nieuwsbrief.



De bijeenkomst van het 82nd Airborne regioplatform kende een mooie opkomst. Het was daardoor 'gezellig druk'.

Sterke Vrouwen

In september 2022 publiceerde Airborne Vriend Theo Giesbers het boekwerkje 'Vrijheid is niet vanzelfsprekend' met daarin beschreven een WO2-route langs historische plaatsen in Groesbeek, ondersteund met verhalen en foto's. Hiermee wilde Theo deze geschiedenis toegankelijker maken voor de jeugd vanaf 9 jaar. Een aantal van deze verhalen zijn nu vastgelegd op beeld onder de titel 'Sterke Vrouwen'. In ongeveer 30 minuten neemt Theo je mee naar deze historische plekken en hun verhalen. De video is op [Youtube](#) te bekijken via het kanaal van JCB Video van Jacqueline en Chris Bouwhuisen, die deze video mede mogelijk hebben gemaakt.

Meewandelen met Theo zelf kan ook nog. De wandeling duurt 2,5 uur en deelname kost



per persoon € 5,- (kinderen tot en met 12 jaar gratis). De opbrengst gaat naar onderhoud van historische graven aan de Kloosterstraat in Groesbeek. De data voor deze wandelingen zijn: 4 juni, 18 juni, 2 juli, 16 juli, 30 juli, 13 augustus, 27 augustus. Alle wandelingen beginnen om 10.00 uur. Het startpunt is het Draisinstation aan het Marktpllein in het centrum van Groesbeek. Je hoeft je niet aan te melden. Wil je met een hele groep een wandeling maken? Dan kun je ook Theo e-mailen voor een aparte afspraak: wilmagiesbers@hotmail.nl

Bijzondere erkenning voor Theo Lenderink

Op het Betuws Bevrijdingsfestival is Groesbeek Airborne Vriend Theo Lenderink uit Gendt in het zonnetje gezet. Tijdens het programma van zaterdag 4 april nam een zichtbaar geëmotioneerde Robert Braam - organisator van het festival - kort het woord om twee personen in het zonnetje te zetten.

Als eerste dus Theo Lenderink. Theo heeft bij Robert de interesse voor de Tweede Wereldoorlog van jongs af aan aangewakkerd. En hem daarna waar mogelijk steeds gesteund bij zijn activiteiten. Ook nu nog trekken Theo en Robert veel met elkaar op en rijden bijvoorbeeld

regelmatig educatieve tours in hun jeeps. Theo ontving uit handen van Robert een prachtige erepenning voor bewezen diensten. Als tweede kreeg de moeder van Robert de erepenning uitgereikt. Het was een mooi persoonlijk moment tijdens een prima geslaagde middag.



Theo Lenderink (rechts) ontvangt felicitaties van Jeanne Melchers.

Programma september 2026



DONDERDAG

- Ochtend Herdenkingssprong door RCPT Netherlands - Groesbeek
 10.30 12.00 Jaarlijkse Market-Garden Herdenking, 82nd Airborne Division - Groesbeek
 14.00 14.30 Onthulling Historisch Paneel about US Temporary Cemetery - Molenhoek
 18.15 20.00 Jaarlijkse herdenking Ceremoy Thompson Bridge - Grave, Mars en Wijthdijk (nn)
 19.45 20.45 Jaarlijkse herdenking Ceremony Lt Foley Monument - Beek



VRIJDAG

- 09.00 14.00 Educatiedag basisscholen Klein Amerika - Groesbeek
 09.00 11.00 Herdenkingssprong bij PGH - Groesbeek
 09.00 14.00 508 PIR route - Beek, Duivelsberg
 Middag (besloten) Herdenkingsbijeenkomst 82nd plaque Radboud UMC - Nijmegen, Geert Groteplein 21
 15.00 16.00 Herdenkingwandeling - Heilig Landstichting
 19.00 19.30 Jaarlijkse herdenking monument B-24 Liberator "Heaven Can Wait" - Hommersum



ZATERDAG

- 09.30 15.00 Wandeling "In the footsteps of the 82nd" - Groesbeek, Klein Amerika 3
 10.00 11.00 Jaarlijkse herdenking Faces to Jonkerbos - Nijmegen, Burgemeester Daleslaan 35
 15.00 16.30 (besloten) Ceremonie in Julian AARON Cook gebouw - Nijmegen, Theo Dobbestraat 114
 19.45 21.30 Historische parade militaire voertuigen - Groesbeek, Centrum



ZONDAG

- 09.00 17.00 Vrijheidsfestival - Groesbeek, Vrijheidsmuseum
 08.00 14.00 Euregio vrijheidswandeling (6 verschillende afstanden) - Groesbeek
 10.30 11.00 Jaarlijkse herdenking monument "Hate Kills, Love Reconciles" - Kranenburg, Klever Strasse 4
 13.30 15.00 Waal Crossing Herdenking - Oosterhout, Oosterhoutsedijk

- | | | |
|---------|---------|--|
| 16 sept | Avond | Lezing Vrijheidsmuseum - Groesbeek, Vrijheidsmuseum |
| 21 sept | 19.00 | Jaarlijkse herdenking John R. Towle - Oosterhout, John R Towlestraat |
| 26 sept | Overdag | Battlefieldtour - Groesbeek, Vrijheidsmuseum |
| 2 okt | 10.00 | Educatie moment bij Kapel op de heuvel - Bemmelen, Heuvelsstraat |
| 2 okt | 19.30 | Lezing 82nd Ab en Britten in Bemmelen - Bemmelen |
| 4 okt | 15.00 | Herdenking bij de kapel - Bemmelen, Heuvelsstraat |
| 4 okt | 11.00 | Fietsroute ivm 82nd AB herdenking - Bemmelen, Heuvelsstraat & Haalderen |
| 26 okt | 19:30 | Lezing Onderwaterzetting door Ferdinand van Hemmen - Oorlogsmuseum Niemandland |

TENTOONSTELLING

- | | | |
|--------------|-------------|---|
| 17 - 20 sept | 10.00 17.00 | Basecamp Little Amerika - Groesbeek, Klein Amerika 3 |
| 12 - 26 sept | | Faces of Jonkerbos - Nijmegen, Burgemeester Daleslaan 35 |
| 13 - 20 sept | 18.15 20.00 | Remember September (Airborne) Privé museum - Mook, Koningin Julianastraat 8 |
| 13 - 21 sept | 12.00 17.00 | In Memory of Market Garden (GGT Privé museum) - Groesbeek, Beukstraat 6 |
| September | | Historische Panelen - Groesbeek, Wylerbaan 4 of Dorpsstraat 7 |
| Hele jaar | | Privé museum (WW2 Munitie en meer) - Nederasselt, J Thijssenstraat 2 |
| Hele jaar | | Oorlogsmuseum Niemandland - Gendt, Nijmeegsestraat 19 |
| Hele jaar | | Vrijheidsmuseum - Groesbeek, Wylerbaan 4 |

TOURS

- | | | |
|----------------|-------------|--|
| 20 sept | 10.00 17.00 | Fieldtrips in WW2 Military vehicles - Groesbeek, vrijheidsmuseum |
| Iedere dinsdag | | WWII Route "Vrijheid is niet vanzelfsprekend" - Groesbeek, Centrum |
| September | | Digitale WW2 route met hotspots - Beek |

Memorial Day

Een kleine afvaardiging van de Groesbeek Airborne Vrienden was zondag 24 mei aanwezig tijdens Memorial Day op de Amerikaanse militaire begraafplaats Margraten. Een dag eerder was namens de Groesbeek Airborne Vrienden een krans gelegd voor de US 82nd Airborne Division Association. Traditioneel werd er ook een bloemetje gelegd bij het kruis van 2nd Lieutenant Willis Utecht, die sneuvelde bij Middelaar. Dit is het 8301ste kruis dat als enige in de laatste rij helemaal achteraan op de begraafplaats staat.



De delegatie bij de krans, v.l.n.r.: Marco Cillessen, Maarten Dekkers, Siem van der Kolk, Tonnie van Doorn, Lars van Gelder, Siem van Doorn en Herman Wijnhoven.

Deze keer ook speciale aandacht voor Staff Sergeant William McCray. McCray is een van de vijf vermisten van de crash van een B-17 bommenwerper bij Millingen aan de Rijn. Siem van der Kolk van de Airborne Vrienden doet onderzoek naar de crash en staat in contact met een broer van William McCray. Hij probeert op deze manier een zo nauwkeurig mogelijk beeld te krijgen van deze noodlottige crash op 7 oktober 1944.



Siem van der Kolk licht het verhaal van William McCray toe aan US Air Force Colonel Heidi Plummer. Op de gedenksteen zit een knoop van McCray's uniform.

Ook het vermelden waard is het in december 2023 geopende bezoekerscentrum op de begraafplaats. De tentoonstelling daar belicht de verschillende campagnes en veldslagen aan de hand van een combinatie van verhalende teksten, foto's, artefacten, een film en de persoonlijke verhalen van enkele van de soldaten die op de begraafplaats begraven liggen. Eén artefact is een houten kruis afkomstig van de tijdelijke begraafplaats Molenhoek van het graf van 1st Lieutenant James Marshall Hansen van het 411th Fighter Squadron, 373rd Fighter Group. Hij stierf op 4 november in de buurt van Leopoldsburg (België) en werd op 8 november in Molenhoek begraven. Margraten werd zijn definitieve rustplaats. Het kruis is afkomstig uit de persoonlijke collectie van onze voorzitter Herman Wijnhoven en is door hem in bruikleen gegeven aan American Battle Monuments Commission, die de begraafplaats en het bezoekerscentrum beheren.



Het houten grafkruis van James Marshall Hansen, zoals dat stond op zijn graf op de Amerikaanse tijdelijke begraafplaats in Molenhoek.

Tenslotte werd deze dag ook afscheid genomen van Army Attaché Colonel Mark Sturgeon, die de ambassade na drie jaar gaat verlaten. Namens de

deelnemende organisaties van het 82nd Airborne Platform Rijk van Nijmegen kreeg hij van Marco Cillessen als dank voor zijn betrokkenheid een herinnering in de vorm van een miniatuur van de brug 'De Oversteek' op de achtergrond van een plattegrond van het inzetgebied van de 82nd Airborne Division in de regio. Wie zijn opvolger wordt is nog niet bekend.



Marco Cillessen en Herman Wijnhoven overhandigen Mark Sturgeon het afscheidscadeau.

De vuurdoop van de 82nd Airborne

Dit artikel is een bijdrage van Dolf Janssen van het Graafs KazemattenMuseum uit Grave. Dolf bracht onlangs een bezoek aan Sicilië, de plek waar de 82nd Airborne Division in 1943 zijn vuurdoop beleefde. Als bron gebruikte hij het boek 'Sicily '43' van James Holland (2020).

Na het afsluiten van de succesvolle campagne in Noord-Afrika begon op 9 Juli 1943 de invasie van

Zuid-Europa plaats: Operatie Husky. Onder leiding van Eisenhower voerden twee geallieerde legers een amfibische landing uit op het Italiaanse eiland Sicilië. Aan de zuidoostzijde van het eiland landde het Britse 8e leger, inclusief de 1e Canadese infanterie Divisie, genaamd Taskforce 545 onder leiding van Generaal Montgomery. In het centrum zuiden van Sicilië, met als doel het westen van het eiland, landde Taskforce 343 in de vorm van de US 7e divisie onder leiding van Generaal Patton.

Het doel van de operatie was het veiligstellen

van de westzijde van de Middellandse zee en een springplank creëren voor de aanval op het Europese vasteland via Italië, zowel via zee als door de lucht. Secundaire doelen waren het opdoen van waardevolle ervaring voor eventuele latere militaire operaties en - eventueel - het versnellen van de capitulatie van Italië. De geallieerde invasiemacht zou het opnemen tegen 200.000 Italiaanse verdedigers en een uitgebreide kustverdediging, alsmede 2 Duitse divisies, waaronder de recent opgerichte Hermann Göring divisie.



Herinneringsplaquette bij Ponte Dirillo

Voorafgaand aan de operatie vond een uitgebreide luchtcampagne plaats om luchtoverwicht te verkrijgen en gronddoelen uit te schakelen. Tevens werd er misleiding toegepast om Duitse troepen te diverteren

richting mogelijke andere potentiële Europese invasielocaties middels de welbekende operatie Mincemeat.

In de nacht van 9 op 10 juli 1943 begon de invasie van Sicilië met een luchtlandingsoperatie waarbij de Britse 1e Airborne divisie aan de oostzijde van het eiland enkele bruggen en beheersende terreindelen diende te vermeesteren. Door stevige wind raakte de Britse parachutisten en glidertroepen sterk verspreid waarbij vele gliders in zee terecht kwamen met verdrinking van een groot aantal Britse Airborne troepen tot gevolg.



Bunker bij Ponte Dirillo

Voor de Amerikaanse sector was het 505e US Airborne regiment onder leiding van Kolonel James M. Gavin uitgebreid tot Combat Team met het 3e bataljon van het 504e, artillerie van het 456e PFAB en genisten van het 307e AEB. Het zou de vuurdoop van de US Airborne troepen worden. Doel van de Amerikaanse parachutisten was tactische locaties en opstellingen achter de Amerikaanse invasie stranden van Gela te vermeesteren en zo een cordon te creëren en eventuele vijandelijke versterkingen richting de kust te blokkeren.

De Amerikanen verging het niet veel beter dan de Britten. Door de harde wind werden de troepen

over heel zuidoost Sicilië verspreid. Toch lukte het kleine verbanden van parachutisten hun doelen te behalen en chaos te creëren in het achtergebied van de vijand waardoor hun aantallen sterk groter leken dan deze daadwerkelijk waren en Italiaanse en Duitse reacties gedwarsboemd werden.



Oorlogsmuseum Catánia

Zo wist een handje vol para's onder leiding van kapitein Sayre van het 1e bataljon van het 505e door snelheid en verrassing Italiaanse versterkte posities uit te schakelen in de directe omgeving van 'Piano Lupo'. Dit was een hoger gelegen beheersend terreindeel dat over een Y-splising uitkeek en van waaruit de toegang tot Gela vanuit het noorden en oosten afgegrensd kon worden. De bataljonscommandant van het 1e bataljon van het 505e, luitenant-kolonel Arthur F. Gorham, verzamelde na landing een klein aantal mannen om zich heen en schakelde versterkte Italiaanse gevechtsposities uit bij Ponte Dirillo terwijl hij onderweg was om zijn opdracht uit te voeren bij de Piano Lupo.

Met het arriveren van Gorham en zijn club bij kapitein Sayre was de club inmiddels uitgebreid tot zo'n 75 para's. Samen, onder leiding van Gorham, wisten ze het doel van het regiment veilig te stellen: de Y-splising richting Gela. List en bedrog kwam de bataljonscommandant hier goed bij van pas. De Italiaanse verdedigers gaven zich over nadat er bedreigd werd het scheepsgeschut op hun positie in te zetten. Dat de para's niet in contact stonden met de marine mocht de pret niet drukken.



Zicht vanuit een bunker in de omgeving van Ponte Dirillo

In de ochtend van 10 juli werden geallieerde troepen op verschillende invasiestranden gezet en begon de daadwerkelijke aanval. De Italiaanse en Duitse troepen begonnen na de initiële schrikreactie echter tegenaanvallen uit te voeren. Pantsergrenadiers van de Hermann Göring divisie, versterkt met tigertanks, zetten de aanval in op Gela, maar stuitten op 12 juli bij de Y-splising op de para's van het 505e, die hier fel verdedigden. Hierbij sneuvelde de heldhaftige bataljonscommandant luitenant-kolonel Gorham, terwijl hij gewapend met een bazooka, na een tank uitgeschakeld te hebben, door vuur van de tweede tank die hij wilde aangrijpen - getroffen werd. De para's waren succesvol en de Duitse aanval slaagde niet. Gela werd niet bereikt en

de invasie verliep succesvol. Voor het moedige voorbeeld en daadkrachtige optreden dat Gorham met zijn leven moest bekopen ontving hij postuum de Distinguished Service Cross.

Op 11 juli beval Patton de inzet van zijn Airborne reserve: het 504e minus het 3e bataljon, dat al bij het 505e onder bevel stond. Het 504e werd ook aangevuld met artillerie en genie capaciteit. Doordat de schepen in de invasievloot regelmatig door Duitse luchtmacht werden aangevallen, waren deze uiterst op hun hoede. Dit gecombineerd met het feit dat in deze complexe militaire operatie de verschillende acties die plaatsvonden in tijd en ruimte niet voldoende goed gecommuniceerd waren, zorgde ervoor dat geallieerde schepen de luchtmada voor vijandelijke vliegtuigen aanzag en het vuur opende op de vliegtuigen die de mannen van het 504e naar hun dropzones brachten. Dit had tot gevolg dat 23 C-47's neergingen en meer dan 300 para's middels eigen vuur gewond raakten of sneuvelde, alvorens ze Sicilië konden bereiken. De troepen die het eiland wel haalden kwamen ook zwaar verspreid over Sicilië terecht. De landing van het 325e US Glider regiment welke

gepland stond voor de avond van de 11e werd vervolgens afgeblazen.



Opstellingen bij Ponte Dirillo

De para's van het 82e hadden hun vuurdoop gehad en hun opdracht succesvol uitgevoerd ondanks alle tegenslag. Het zou nog meer dan een maand en vele levens kosten alvorens Sicilië geheel vrij was van vijand.

Colofon

Redactie

Marco Cillessen, Roel Kerkhoff, Herman Wijnhoven

Verantwoording foto's

Pag 1. Ronald Kuijpers; pag 2. Paul ten Broeke, Peter Hendriks; pag 3. GAV; pag 4. Peter Hendriks; pag 5. GAV; pag 6. Peter Hendriks, GAV; pag 8. GAV; pag 9. GAV; pag 10. GAV; pag 12. GAV; pag 13. GAV, Dolf Janssen; pag 14. Dolf

Janssen; pag 15. Dolf Janssen; pag 16. Dolf Janssen.

GAV-mail is de digitale nieuwsbrief van de Groesbeek Airborne Vrienden en wordt verzonden aan onze relaties. Via de nieuwsbrief houden we je op de hoogte van onze activiteiten en van gerelateerd nieuws.



**Groesbeek
Airborne
Vrienden**

www.groesbeekairbornevrienden.nl
p/a Jan Steenweg 11
6562 BX Groesbeek